

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор
 на пів року 10 кор
 на чверть року 5 кор
 на місяць 1-70 кор

За границею.

на цілий рік . . . 16 рублів
 або 36 франків
 на пів року . . . 8 рублів
 або 18 франків
 Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирнеш ми очі і душу ми вирнеш: а не возьмеш милости — віри не возьмеш,
 бо руске ми серце і віра руска.» — В Русланових ісалях М. Шапкевича.

Виходить у Львові що дні крім неділь і руских свят • 5½ год. пополудни.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровского (Хоруцини). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламанці неопечатані вільні від порта. — Оголошенє звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Наласланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Царский повновласник.

(+) Останні вісти з Росії потверджують зовсім виразно, що там революція охопила край вельми широко і то мало що не всі верстви суспільні. Городські думи, ріжнородні корпорації російської інтелігенції і широкі верстви робітничі повстають проти дотеперішнього державного ладу і виступають проти правительства, щоби без проливу крови єго приневолити до зміни державної системи. Тимчасом правительство і всі єго органи є супроти сего революційного руху зовсім безраді, а се став певним доказом, що й посеред правительства на всіх єго становищах знаходять ся люди, котрі сприяють сему рухови, а немічне правительство безнастанно уступає, не маючи спромоги оперти ся. Цар заіменував міністром-президентом гр. Вітто, і вистачив єго надзвичайною повновласттю, а се є найкрасним доказом, що самовлада тратить свої основи. Доси був кожний міністер незалежним від другого і був послухним орудем царя. Тепер комітет міністрів перетворено в міністерство в європейським розуміню а президентом став гр. Вітте, котрий прилюдно зганяв дотеперішню хиткість правительства, єго непевність і нещирість, котра все викручувала від престола виходячі розпорядки.

Гр. Вітте осудив статут державної думи і виборчу ординацію, брак свободи висказування думок, гнобленє всякого руху в городських думах, гнобленє дневникарства і зборів. Отже сей гр. Вітте, котрий видав такий строгий осуд правительственной системи, станув тепер на чолі правительства, яко головний керманіч з царської волі вистачений великою власттю.

Тепер отже, коли відсуваний королами російского чиновництва і всяких впливових двораків гр. Вітте обняв державну керму, звертають ся очі російської суспільности з новими надіями на него і задлятого імовірно революційне сторонництво не доводить свого діла до найбільшої крайности, бо вижидає діл теперішнього державного керманіча, котрий мав відвагу прилюдно напаяти хиби правительственной системи російської. Можна отже в найближшій хвилі сподівати ся якогось оповіщення міністерского або й маніфесту царского, що вдоволисть російську суспільність і тоді она застановить революційні змаганя, або наколи її не вдоволисть, тоді з цілою силою стане проти сучасного ладу в Росії.

Покликанє гр. Вітто до державної керми і уступленє Побєдоносцева вказує, що цар не бачить уже виходу в опорі при теперішній системі і ддятого передав владу тому, котрий так строго осудив сию систему.

Можна отже сподівати ся, що гр. Вітте перемінить постулятову думу в законодатну, що змінить виборчу ординацію в демократичнім напрямі, що надасть якусь свободу зборам, дневникарству, обезпечить ненарушимість домашнього огнища, переведе розділ судівництва від адміністрації і тим способом перестроїть Росію в консти-

туційну державу а тим втихомирить розворушені уми. В такому случаю російська суспільність буде вдоволена і стане по стороні гр. Вітто.

Гр. Вітте був справді поміж російскими державниками європейцем, противником виїмкових розпорядків і задлятого можна сподівати ся, що він яко міністер-президент вистачений великою владою з царської волі вступить на вказану в горі дорогу. Можна отже також сподівати ся, що він знесе більш як виїмковий, бо справді не людський указ з 1876 р. на Україні, котрий спиняв свободний розвиток української мови, словесности і просвіти в рідній мові, що так як в останніх часах зробив уступки в користь польської мови в школах, переведе се так само і на Україні. Гр. Вітте яко європейський чоловік повинен розуміти, що так званий український сепаратизм є лише поліційною видумкою, щоби накликувати гнобленє правительством свободного культурного розвитку українско-русского народу, котрий заселює такі величезні простори російского царства, дав Росії стілько учених людей, котрі занесли з Києва просвіту на далеку північ і допомогли Росії стати європейскою і могутною державою. Правда, що й на Україні виступають прояви крайні а навіть революційні, одначе треба тямити, що як раз гнобленє і заневолєнє всякого свободного руху зродило сї прояви. Скорож настане свобода, верне лад і затихне ворохобня. А треба і се зазначити, що взагалі українські представники поважно і спокійно висловлювали свої національні і культурні домаганя.

Нехай отже гр. Вітте вдоволисть сим оправданим домаганям українско-русского народу, нехай признає народну рівноправність, дасть спромогу народови в школі і в церкві подавати науку в єго рідній мові, виховувати молодіж в народнім дусі, нехай обезпечить свободу розвитку українско-русской мови і письменства, свободу дневникарства і зборів, а тоді впевнить ся, що настане мир і лад, що затихнуть всякі ворохобні а сепаратизм український, котрим Катковці лякали російське правительство, розплине ся і щезне як той туман, що закриває перед очима російских політків і державних керманічів тверезий і ясний погляд на українські відносини. Українська суспільність взагалі з незвичайною терпелівостю вижидала сєї переміни державної системи, з терпелівостю, котру навіть консервативні польські дневники пятавали яко національну байдужність, одначе ми приписуємо сю обставину радше питомій нашому народови довготерпелівості, як байдужности і недостачі національної свідомости, бож ми мали в останніх часах прояви сєї свідомости в домаганях українских представників висловлюваних легальною дорогою. Бажаємо отже, щоби та довготерпелівість українско-русского народу була належно оцінена теперішнім царским повновласником і вичала ся гарним успіхом.

Програма бр. Феєрварого.

Принимаючи депутацію виборців, які жертували єму мандат з II округа столиці, бр. Феєрвари заявив, що він приготував нову програму і нову політику, для якої буде старати ся в соїмі позискати нову більшість. Колиб єго надії завели, і колиб коаліція єго нову політику, не розслідивши єї, відкинула, тоді у відповіднім часі розписано би нові вибори. Відтак міністер порушив військові квестії і висказав счудованє, що політики, які стоять на основі угоди з р. 1867., прилучили ся до постуляту двоязичности в армії. Рік по заключеню угоди, Юлій Андраші кілька разів заявив, що легіслятика приняла для своєї армії не два, тільки один язык команди. Гр. Андраші junior натомість, пишучи про угоду, виводить, що найліпше буде, оставити означенє языка команди також і надалше королівській власті.

На чолі своєї програми поставив премієр загальне, тайне, безпосереднє виборче право. При єго заведеню не забуде також про охорону державних і національних інтересів. Щоби усунути підозріне коаліції, правительство зараз по вібраню соїму предложить палаті дотичний готовий вже проект закона.

У військових квестіях підніє дальше, що вже почато переносити офіцирів-Мадярів до Угорщини. Для офіцирских наукових заведень заряджено викладати знатне число предметів по угорски, а також і складанє іспитів на тій мові. Також пороблено зарядженя для виобрання в угорській мові навіть воєків не-Мадярів, коли тільки взагалі розуміють по угорски. В сєй спосіб в дорозі безплатної людовой науки в цілій угорській часті армії буде як найскорше переведене виобрання на угорській мові. В цілі розвизаня квестії емблемів зберуть ся комісії в як найкоротшій часі. Правительство стоїть на засаді потреби двоїтної військової служби.

З причини короткого часу, який є до диспозиції, конечно удержати цловий союз з Австрією аж до впливу торговельних трактатів, отже аж до 1917. р. Однак бажаємо в краю розвинути сильну економічну політику, а то в сій цілі, щоби ми, коли надійде сєй речинець, а наші інтереси вимагали би сего, могли економічно самостійно зорганізувати ся.

На суспільнім полі існує намір парцеляцій в великім стилю, винайм домен на довші речинці для всіх господарів. Крім сего правительство уможливить конверсію довгу малих і середних земских властителів.

В просторій інвестиційній програмі містить ся межа іншим також будова каналів і регуляція рік.

На полі соціальної політики особливо важним є удержавленє санітарних справ, дальше забезпеченє робітників на старість і на случай неспосібности до праці. Правительство здійснить план загальної, безплатної, людовой науки, підвищить платню державних учителів міських і віроіповідних, прирікає енергічне підперте справи конгруї, католицкої автономії, як також переведенє 20-го артикула закона з року 1848. в справі взаїмности межи поодинокими віроіповіданями. В злучі з розширенем людových прав стоїть справа удержанє комунальних урядників, як також заведенє службової прагмати-

ки задля забезпечення політичної незалежності урядників.

Правительство буде дальше старати ся о основане кредитової інституції для конверсії довгів державних, муніципальних і залізничних урядників. Через сильне, матеріальне підперте міст стане можливим знижене міських податків. Розпочату в р. 1904, регуляцію платні урядників покінчить правительство, а так само буде вести дальше акцію задля поліпшення матеріального положення нотарів. Першорядне місце в програмі займає податкова реформа, а іменно заведення прогресивного податку, як також реформа консумційних податків.

Депутация прийняла програму рісними оплесками, а її провідник заявив, що депутация стоїть на становищу угоди з р. 1867. і бажає усунення суперечностей, які під добу проявили ся межі народом а королем.

Коаліційна праса, хотів виступає против тої програми, не відказує їй великого значіння, а бр. Феєрварому заслуг, однак ситуація наказує, щоби сойм не входив в меритум предложень „противконституційного“ правительства, а тим самим так ся програма, як і жадна инша зі сторони теперішнього правительства не надає ся до залагодження парламентарного пересилєня.

Борба за університет.

(Італійські студенти в Австрії за італійським університетом в Триєсті).

Італійські студенти оголосили меморіал в італійській, німецькій, французькій, польській, румунській, руській, сербо-хорватській, словінській і чеській мові і вислали его всім членам австрійського парламенту, корпораціям, товариствам, періодичній пресі цілої Австрії, як теж пресі інших країв. Присланий нам меморіал передаємо нашим читачам як цікавий зразок австрійських відносин та способів борби за святиню науки:

Палата послів узнала на засіданю з д. 13. мая 1905 р. слушність домаганя австрійських Італійців що до університету. Розходило ся тоді о предложений правительством проєкт в Роверето і о пропоновану італійським послам зміну місця заснованя, яким не мало бути Роверето а лишень Триєст.

Незабаром знова зістане предложений проєкт палаті послів, в котрій западе рішаюча ухвала про італійський університет та про місце его заснованя.

Тому, що правительство доси з причин, яких еще логічно не пояснено, против волі Італійців, щоби місцем заснованя вибрано Триєст, заявилось рішучо против того, італійські студенти в Австрії уважали се на часі, представити ту квестію в отвертий і льоальний спосіб перед цілою публичною опінією в Австрії, так щоби можна тим відносинам придивитись об'єктивно. Всі безпартійно і справедливо думаючі люди всіх партій і народностей, передовсім ті панове, які в короткім часі віддадуть голос в тій справі, повинні ті виводи, які ми низше представляємо, розважити, щоби ту квестію раз на все полагодити в задовольний спосіб для всіх.

Здаєсь нам, що коли розходить ся о зужитковане більшої суми з державних фондів, то першим обовязком є розважити і розібрати, в який спосіб видана сума могла би принести найбільший хосен. В нашім случаю розходить ся о то, щоби університет, якого конечну потребу вже узнано, приніс найбільшу користь. Користь, яку таке заведення може принести, є в першій мірі зависима від місця, де такий засновує ся. Очевидна річ, що чим більше число слухачів університету, чим лекше є допознєнє студій через практичні вправи в найбільшім окруженю даного заведеня, тим певніші і відрадніші будуть наслідки ново-заснованого університету.

Коли на підставі того принципу розслідити ся, яке італійське місто в Австрії найбільше відповідає тим вимогам, то мусить набрати ся переконаня, що лишень Триєст надаєсь на місце заснованя тогож.

Тут, дозволяємо собі розібрати коротко і совісно, які користи дає місто Триєст і які могли би дати інші італійські міста в Австрії.

Роверето містечко, яке числить заледви 12.000 жителів і яке виказує дуже ограничений промисловий і торговельний рух, має виспу гімназію і виспу реальну школу, учительську семінарію і бібліотеку, на яку головво складає ся збір творів, обнимаючий льокальну історію.

Триєст з 24.000 жителями, зрештою однак в тім самім сумнім положеню і всі інші італійські міста в Австрії знаходять ся в тих самих обставинах і безусловно не можуть відповідати услівям, які ставляє ся до кожного культурного і інтелектуального огнища, до кожного місця науки.

Цілком інші однак відносини в Триєсті.

Триєст числить такі майже 200.000 жителів. Ніяке італійське місто не числить тільки середних шкіл, котрі приготовлюють слухачів для висших шкіл: Дві висші гімназії з 51 учителями і 1070 учениками; дві реальні школи з 34 учителями і 1370 учениками; жіночий ліцей з 49 учителями і 700 ученицями; висшу торговельну академію Revolteta; академію для торгівлі і мореплавання з 28 учителями і 200 учениками; промислову школу з 55 учителями і 1503 учениками.

Ще треба і ту обставину узглядити, що Триєст має зглядом всіх італійських країв в Австрії центральне географічне положенє і що воно через комунікацію залізницями надаєсь найбільше до заснованя інтелектуального огнища.

З висше наведених причин безусловно мусить ся дістати переконанє, що лишень італійський університет в Триєсті може мати достаточне число слухачів і вже через то саме дасть і великі користи; однак в иншій місті засноване заведення видасть дуже скупі результати, хотівби его навть не бойкотували Італійці.

Що Триєст дає дуже корисний інтелектуальний амбієнт, о тім можна переконатися зі слідуєчого:

1. Крім висше згаданих шкіл є в Триєсті:

„Universita del popolo“ (людовий університет), де річно виголошуєсь майже 200 викладів; „Scuola serale“ (вечірна школа) для дорослих;

„Scuola seraledi perfezio laurento“ (вечірні курси для перфекції) для торговельних агентів, громадска школа для глухонімих; річні заведення для аграрних наук; „Conservatorio musicale triestino“ з 20 учителями; два музикальні ліцеї з 28 учителями; майже 50 загальних і виділових шкіл; інші приватні школи і городи для дітей.

2. Бібліотеки. Коли в інших італійських містах Австрії знаходять ся цілком незначні бібліотеки — коли взагалі там є такі, то в Триєсті є: Дуже богата громадска бібліотека з більше як 100.000 томами; дипломатичний архів, який є дуже інтересний для правничих і історичних студій; богата бібліотека громадского шпиталю; богата бібліотека музея старинностей; важна бібліотека громадского музея для природничих наук; людова позичальна книжка, яка річно випозичає около 60.000 томів.

3. Інші заведення, які свідчать про культурний характер Триєсту є: громадський музей старинностей, громадський музей для природних наук; громадський музей Revoltella для красних наук з галереєю образів, яка вправді не числом, але без сумніву артистичною вартостію може рівнятись з иншими інтересними галереями в Европі; дар „Cassia“ для образів і різьбарських творів; музей риболовства заснований товариством для риболовства; дидактичний музей, заснований звязком учителів в Триєсті;

„Segretariato del popolo“ (секретаріат для народу) товариства „Societa letteraria Minerva“, „Circolo di studi sociali“, „Societa filarmonico-drammatica“, „Societa adriatica di scienze naturali“, „Societa di ingegneri e d'architetti“, „Associazione medica triestina“; заходами тих товариств відбувають ся в Триєсті майже щоденно виклади і відчити, які часто держать найвизначніші італійські учені і артисти про ріжні галузи людского знаня, дальше „Circolo artistico triestino“;

який устроює часто артистичні вистави; „Soc eta filarmonica-drammatica“, консерваторія і обі музичні школи, які через много концертів причиняють ся до піднесеня музичного зміслу; та 5 театрів, з яких що найменше три в кожній порі року отворені.

(Дальше буде).

Вісти з Росії.

Після надходячих вістей можна собі виробити такий погляд на теперішні події в Росії, що хотів там по містах вибухнули всюда заворушеня, а подекуди досягнули грізної сили, хотів там державна власть так ослабла і здєворганізувала ся, що не в силі запобічи і здавити революційні прояви, то з другої сторони і сама революційність московского народа є за мало свідомо ціли, за мало зорганізована і проникнута ідеями правдивого поступу та реформ, щоби осягнула тривві, благодатні овочі з теперішних великих суспільно-економічних жертв, які складає ціла Росія в наслідок страйків і знишеня. Замітно також, що серед тої великої бучі замовкли національні постулати і національні організації, а ціла сила спільних змагань звернула ся против суспільно-політичного ладу витвореного російським автократизмом. Се і зовсім природно, бо здійсненє національних прав не дасть вибороти ся через ніч, а вибороти можна тільки загально-людські засади справедливости і толеранції, на яких національна справа може відтак свобідно розвивати ся. Тимпаче відноситься ся се до народів російської держави, здеправованих довголітною, безглядною, русифікаційною системою.

І так лишуть в Варшаві, що там ситуація поки що не заострила ся. Страйки тривають дальше, однак в суботу відбував ся нормальний рух і склепи відчинено. Телеграфічний рух Варшава-Відень відбував ся доси без перешкоди, натомість до Москви і Петербурга получене перерване. Дневники не виходять і дальше; по місті кружать численні патрулі, однак заостреного стану облоги не примінювано. — Також з інших міст і місцевостей польского королівства не доносять про важніші події.

В Київі удержує ся сякий-такий порядок на підставі зміцненої охорони. Школи позамікані, а на університеті відбувають ся всенародні віча. Всі дневники видали заяву, що в порозуміню з видавцями і складачами, завішують видавництва, а будуть друкувати ся тільки телеграми, що стоять в звязи зі свободолюбним рухом. Антикарі і лікарі підняли наново діяльність з власної ініціативи, прийшовши до пересвідченя, що не можна хорих оставляти без опіки.

З Харкова, де вже, після заграничних вісток, мали були революціоністи проклямувати республіку і установити провізоричне правительство — доносять петербурска агенція, що там відбуло ся на університеті віче, на яким порішено закінчити страйк. Тільки на залізничних страйк буде тривати дальше. Житє вертає на нормальний шлях. Телефони і телеграфи вже функціонують. Також трамвазний рух піднято і поотвирано склепи. На улицах кружать ще патрулі. Після приватних вістей покінченє забуреня в Харкові належить приписати поступованю губернатора, який не згодив ся на ужитє оружя против товпи народа. — Так само з Ревля доносять, що коли губернатор обіцяв цофнути військо з улиці і випустити на волю арештованих, занував наново супокій.

Також і в Петербурзі улиці поза численними патрулями мають звичайний вигляд. Рух має звичайні розміри. Фінляндска залізниця є в руху, однак під охороною війська. Звичайну, заграничну кореспонденцію висилає ся на разі через Гельсінґфорс або Копенгаґу.

Натомість Москва ще завсїгди відтята від світа і з того можна вносити, що там заострене відносини триває в дальшій ході. — З Ревеля доносять, що там прийшло до бійки межі товпою а війском, яке дало салву і положило 8 убитих а 40 ранених. — Найстрашніші вісти надходять з Одеси, де тисячі студентів і робітників побудували барикади з трамвазних возів

бальків і т. д. Військо стріляло і положило 3 особи трупом а 18 ранило. Вечером 2 офіцери і 4 воєки явили ся на народнім вічу з просьбою, щоби не стріляли на військо, а військо зате не буде стріляти до товпи. Політичний страйк обняв всі заводи і заведеня. Університетский семат, не чекаючи на дозвіл міністерства, прийняв 259 абітурієнтів-жидів до ряду слухачів університету, щоби спасти їх перед військовою браункою. На народних вічах являють ся члени міського заряду і професори університету. Ухвалено здержати виплату міської субвенції на річ поліції і зорганізувати власну міліцію та самооборону горожан.

Н О В И Н К И.

— **Календар.** Ві второк: руско-кат.: Луки еванг.; римо-кат.: Вольфганг. — В середу: руско-кат.: Йоїла; римо-кат.: *Всіх Святих.*

— **Третий осінній концерт „Львівського Бояна“** відбуде ся 5 п. ст. падолиста в великій салі «Народного Дому». В програму входять мішані і мужескі хори, сольовий спів артиста п. Г. Григоревича і смічковий квартет проф. «Вис. Муз. Інститута» п. О. Бережницького. Подрібну програму подадуть афіши. Ціни місць: Перворядні фотелі К 250; другорядні 160; треторядні К 1. Вступ на салю К 080; галерія К 050; для учеників К 030. Білети можна набувати в „Львівській Бояні“ (Вірменська ч. 2), почавши від сеї середи (1. падолиста) від 7-8. години вечером.

— **Цісар жертвував з власних фондів 500 К на будову церкви в Озірній, зборівського повіта.**

— **Оповідка з Олеська.** Дня 9. лат. падолиста 1905 о 1 год по полудни відбудуть ся надзвичайні загальні збори членів «Руского Народного Дому в Олеську», стоваришени зареєстрованого з обмеженою порукою, в салі уряду громадского в Олеську. Дневний порядок: 1) Вибір одного члена надзираючої ради. 2) Вибір 2 членів дирекції і трох заступників. 3) Внесєня членів. Єсли би в означенім часі не зібрала ся достаточна скількість членів, то тогож дня о 2. год по полудни в тім самім льокалі відбудуть ся другі надзвичайні загальні збори з повисшим порядком дневним, без огляду на скількість присутних членів (§ 22, д). — Надзираюча рада «Руского Народного Дому ст. в. зареєстр. з обмеженою порукою в Олеську». о. *Т. Дуткевич* предсідатель, о. *Я. Гутковскій*.

— **3 Ярослав.** Дня 14. п. ст. падолиста с. р. відбудуть ся доповнячі загальні збори Товариства бурси ім. св. Онуфрія в льокалі нової бурси о 6. години вечером. Наколи би о 6. год не було статутом жаданого числа членів, відбудуть ся о 6½ год. того самого дня другі загальні збори. Того самого дня о 7½ год. вечер устроює Виділ сеї бурси в вечерок з танцями на дохід бурси в салі «Сокола». Підписаний Виділ повідомляючи о тім, має честь всіх П. Т. членів до ласкавої участі уклінно запросити. Запрошеня на вечерок в тих днях висилають ся. — Від Виділу бурси ім. св. Онуфрія в Ярославі: о. *І. Хотинський* предсідатель, о. *К. Хотинський* секретар.

— **Пожарний „Сокол“ в Дичкові, тернопільського повіта, засновано на статуті львівського „Сокола“.** Намісництво вже затвердило статут.

— **В Заліщицях** буде дня 1. падолиста о 11. год. рано педагогічна конференція, а потім уконституоване окружного виділу тов-а «Взаємної помочи учителів».

Всячина.

— **Телеграми чи видівки?** В справі висиланя на вінчаня телеграм пишуть нам: Недавно я бачив, на однім весілю, що молода пара дістала близько 300 телеграм з желанями. Не перечу, що свояки і знакомі молодих з щирого серця телеграфували, а молоді були щиро їм вдячні за память. Телеграми коштували пересічно найменше по короні, разом отже 300 К. Гарна сумка, якою би не погордило ніяке добродійне товариство, а кілько їх у нас і які є, а кілько би їх ще було треба? А так гріш пропав безслідно, бо крім хвилевої прелемности телеграми не дають нічого. Кинені на дно куфра, або зложені в шафі порохніють забуті. Чи не краще і корисайше було би висилати вінчальні і інші желаня на переписних ілюстрованих листках, при чім далеко більше можна висказати желань і компліментів, а заощаджений з телеграми гріш чи не ліпше зложити на яку народну чи добродійну ціль? Видівки з желанями є о стілько практичніші, що з них можна собі утворити альбом з написною прим. „ведільний альбом“, і поставити на виднім місці на спомин тої гирної хвилі в нової доби життя. Не знаю, як кому, але мені милійші були би желаня писані на видівках власною рукою желяючого, чим телегра-

ми, з поперекучуваними словами, писані телеграфією латинською азбукою.

— **Самоубийство засудженого.** В Кракові відбув ся недавно судовий процес проти Ангелюса, співвласителя зветавничого бюра, обжалованого о численні і грубі обманства сторін. Ангелюса засуджено на 4 літа в'язниці, які мав відсидіти по затвердженю вироку, а тимчасом находив ся на нільній стопі, бо родина зложила за него 24.000 К заліжки. В справі помилуваня їздив Ангелюс до Відня, але не приущено его до послуханя у міністра судівництва. По повороті з Відня, Ангелюс зрзпуки перед карою застрідив ся в суботу в лазні. На столику лишив два листи: один до жінки, а другий без адреси. В другім листі оправдує ся денат, що не він винен стверджених обманства, але его спільник Малковський, котрий утік, і заявляє, що на світі нема справедливости. В тім листі царкає також Ангелюс на прасу, котра з мхи зробила вола і убила его морально, та кінчить просьбою, аби цікаві і дивникарі вглянули в лишені ним дома записки а з них пересвідчать ся, чи він винен чи ні. До самоубийства двіи его мабуть не лише страх перед 4 літною в'язницею, але і заподіжені многи цивільні процеси пошкодованих в его заставничім бюрі.

— **Мініатюрні ма юнки.** Артиста-малюря Мезоніера в мініатюрних малюнках почав наслідувати ван Дрістен в історичних образах. Ван Дрістен-н викінчив недавн образ, на яким представив битву під Ватерлю. Париска критика зачислила сей образ до світових архітеорія на области малюрства. Н полтні одного квадратного метра, помітив ван Дрістен ні більше ні менше як 150.000 фгур. Кожда з них, хоч не більша від муравля, є дуже виразна, а передовсім фігура Наполеона, окружена генеральним штабом, замтна знаменитим викінченням. Армія, бовві ліній, атак кавалерії є пові жиги і руху.

— **Удар грому в піраміду.** Повід єгипетскими пірамідами коло Гізер шаліла недavno буря з громами, якої від 15 літ там не бачено. Підчас бурі удрич грім в одну з пірамід і вирвав кілька величезних камінік. Се перший випадок удару грому в єгипетску піраміду, хоч они стоять вже поверх 5.000 літ.

— **Король чи президент?** Редакція париского Еюропєп звернула ся до ряду визначних Норвеців з питанєм, яку форму управи уважають за найвідповіднійшу для своєї вітчизни? На то відповіли: Кнут Гамсун заявив, що Норвегія не має ані часу, ані средств, робити досвідди з новою формою управи, задля того штортінг повинен приступити після основних законів до вибору короля, не питаючи о погляд ані народу ані Європи. Малар Гергард Мунте є того самого погляду. Іс орик штуки Ене Тіє назвав заведенє монархізму в демократичній Норвегії плаванєм під фальшивою флягою. Було би сираздішним обманством запрошувати чужого князя на престол краю, в котрім більшість є республіканською. Звісна фемініетка Рагнар Пільзен каже, що введенє на престол короля без питаня о се волі народа, було би найбільшим переступком. Бернсон відписав: В дни, в котрім депутация штортінгу піде по начальника держави, котрий не будє жити поза границю краю, як то було від 500 літ, в дни, в котрім відпоручники штортінгу вплинуть до фйорду з норвескою і даньскою флягою, в тім дни виявить ся, що було найбільшою причиною врної борби народу, виявить ся, що се не була kwestія тої або иншої форми управи! Ні; серце Норвеців не могло довше терпіти вихи чужого володаря, буде оно радувати ся, що вкінци на своїм престолі побачить голову держави, котра не буде могла нічого рішати без поради Норвеців.

— **Катакомби в Римі.** В 1720. р. при відкопуваню катакомб в Римі відкрито історичний цвинтар Коммодія на дорозі via ostiensis з IX столітя. Але тоді земля завалила ся і відкопуване застановлено, а з часом зовсім позабудо про то місце. Аж оводі принагідно докочано ся до того цвинтарища, де найдено великі скарби мозаїк, памятників, статуї ітн.

— **Сімплонський тунель.** Із швайцарского Берна доносять, що праці около викінченя тунелю через гору Сімплон поступають скоро. Внутрішнє обмурованє тунелю буде, здаєсь, готоне до 1. грудня с. р. Потім будуть штурвувати дорогу, в сїчни уложать пороги і шпини, в лютім і марті будуть уставляти сигнали і дроти. Єсли не стане ся знова щось надзвичайного, то тунель буде готовий і переданий до публичного ужятку дня 1. цвїтня 1906.

— **Пчоли спинили рух.** Недавно проявив ся на улиці Андрашого в Будапешті річ пчїл. Візники здержали коні, боячи ся нападу пчїл і так устав ненадідно всякий рух на тій дуже оживленої улиці. В одній хвилі утворила ся величезна купа возів, а публіка, стоячи на хідниках, висмівала візників. Вкінци поліціянт, аби привернути лад, добув шаблї і став махати між пчолами. Однак пчоли не злякали ся так низької власти, кинули ся на него і в одній хвилі змінило ся его лице в набрисклу масу. Доперва

робітник, поливаючий улицю, звернув струю води на річ і нею розбив їх на прах. Пчоли відлетіли чим скорше, а рух піднято знову по довший перерві.

Просимо відновити передплату.

Посмертна **†** оповістка.

— **Антін Дудрович**, директор народної школи в Сколю, упокоїв ся дня 17. с. м. в 62. році життя. В. с. п.!

Наука, штука, література.

— **Д. Січинський: Пісні,** на один голос в супроводі фортепяна, ч. 1. «Стоїть гора високая», на середній голос. Ціна 70 с. Видала Українська Накладня у Львові, ул. Вроновска 8.—Полишаючи на разі критичну оцінку сеї пісні, мусимо піднести отсю замігну річ, що і на полі музичних видавництва у нас дещо робить ся. В першій мірі заслугує на увагу музична бібліотека п. з. «Торбан», яку стала видавати «Укр. Накладня», пускаючи у світ в короткім часі уже пiate число. Як зачуваємо, в редакційній теці «Укр. Накл.» находять ся ріжні прегарні твори наших музиків, які задля многах причин не могли бути публіковані. Недостача пісень відчуваєсь у нас від давна; коли приходить ся ладити який концерт, то співак не знає, що співати. Отсе пісня Д. Січинського як раз на часі та збільшить наш музичний репертуар. Та лише не достає ще нашому народови доброї волі до піддержаня чийєсь праці, а се в нинішних часах загального двиганя на всіх областях науки і штуки не повинно бути. Піддержуване видавництво скріпляє їх розвиток.

— **Термінар**, календар на рік 1906. (Річник перший). Приладжений до потреб канцелярий адвокцких, нотарияльних, судових, для лікарів і учителів, для товариств заробково-господарских і для всіх тих предиримств, де потрібні суть щоденні записки. Уложив і видав Др. Ізидор Голубович. Тернопіль, 1905. «Друкарня Подільска» Йосифа Степка. — Отсе повний заголовок «Термінаря», а его богатий зміст вповні стверджує его великий хосен і потребу. На 116 сторонах 8-ки, крім календаря містять ся два записники, приписи і тарифи урядів, розвідки і закони про податки, судові справи, про перенесєня майна, дальше спис нотарів, руских товариств заробк.-господарских і ін. Інформації, поміщені в «Термінарі», потрібні не лише в наведених бюрах, але придадуть ся кождому, хто бере яку участь в суспільнім житю. Ціна одного примірника 1 К разом з поштовою пересилкою. Замовляти у видавця в Тернополі.

Телеграми

з дня 30. жовтня 1905.

Відень. Німецкі бурші зробили крикливу демонстрацію ректорови університету др. Філіповичови. Кликано: «проч з ректором!» і співано «Вахт ам Райн».

Петебург. Понеханє страйку і розрухів в Харкові належить приписати поведєню губернатора, котрий не згодив ся на ужите оружя супроти товпи.

— **Штокгольм.** Цілий кабінет подав ся до дімисії.

Відень. W. Allg. Ztg. доносить, що держави переговорюють що до часу і місця та способу викованя демонстрації флот в турецких портах. Демонстрація буде в азиатській Туреччині а не в європейській, аби случайно котра з балканських держав не брала демонстрації в свою користь.

Галицький сойм.

(Докінченє суботного засіданя).

Пос. Козловскій, в дальшій дебаті над шкільним справозданєм, висказав ряд бажань, які підносить до середних шкіл. Домагав ся зверненя молодіжи до реальних шкіл, бо в краю небавом буде потрібно багато технічних сил, дальше заведеня іспитів з релігії при матурі і вкінци двигненя між молодіжню карности і моральности. Архієп. кс. Теодорович обговорював постуляти викованя молодіжи в релігійнім і народовім дусі, виступав против невідповідної лектури і театральних вистав, які ши-

рять клясову ненависть або змислову пожадливість. Заявив ся против теперішнього регуляміну краввої ради шкільної, який назвав цюфнею назад вказівки віденьського центрлізму, критикував шкільні підручки, вказуючи на те, яким важним чинником в вихованю є релігія.

На тім о год. 2 і пів замкнено засідане.

(Нинішнє засіданє).

О год. три чверти на 11. розпочало ся засідане відчитанем петицій, які підпирало чотирох послів. По відчитаню єще кілька дрібних внесень та інтерпеляцій приступлено до днєвнього порядку. Мотивували свої внесеня: пос. Буїновський за регуляцію Віслоки; пос. Паїгерт за рефакцією для спиритусу від вивозу до альпейских країв і за границу; пос. Гурік за внесенем пашпортів для худоби; пос. Вітославський за признанем дорожняного додатку для учительства Коломиї, а пос. Богачевський для учительства в Рогатині. Всі внесеня відіслано до дотичних комісій.

Відтак палата приступила до дальшого ходу шкільної дебати, а слово заняв віцепрезидент краввої ради шкільної др. Плажек, відповідаючи зразу на заміти пос. Олесницького, а відтак беручи взагалі молодіж в оборону, що она не є така зіпсута, коли число переступів є релятивно мале і просив о довіре і поміч так для шкільної ради, як і учительства, які дбають і старають ся за виховане молодіжи, надії народа. Пос. гр. Пінїньський ствердивши, що не всьо в шкільництві є таке, як би належало желати собі. Переповнене шкіль потягає за собою не тільки педагогічні недогоди, але і практичні, бо абітурienti рiшучо не найдуть приміщеня в краю. В дальшій ході бесідник виступає против пайдокрації в публичнім житю, якої не знає пр. англійска і японська суспільність, а яка є слабою стороною галицької суспільности. Бесідник наводить факт, що абітурienti на довірочних зборах ухвалили візвати кравву раду шкільну, щоби знесла матуру, позашкільний догляд і т. и. — може би ще ухвалили знесенє науки! Опісля заняв слово пос. Стапінський contra внесень комісії. Засідане триває дальше.

Colosseum в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 16. до 1. падолиста 1905.

Нова сензацийна програма.

Щоденно о 8. год. вечер представлене. В неділі і сьвята 2 представлення о 4. год. попол. і о 8. год. вечером, Що п'ятниці High-Life представлене. Білети вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. З купленім білетом на фотелі, ложі і рядні крісла можна їхати даром на представлене омнібусами Кольосою, які ждуть коло Віденьської Каварні.

Церковне світло

з маркою «Спасителя» або «Salvator» правдиве стеаринове (мільове) одно з найлучших є біле, тверде, не коптить і не спливає.

Дуже поручає ся:

I-а Церковне 77 злр., столове 75 злр.

II-а Церковне 67 злр., столове (натички) 66 злр.

Стеаринове з маркою „Apollo“

I-а „Apollo“ церков 80 злр., столове 76 злр.

II-а „ „ „ 70 „ „ 68 „

За 100 кільоґр. (кромі транспорту) 3 кр. від кгр.) опаковане даром. Висилає для церков на 3-місячний час заплата (за готівку єще 2% опусту) Торговля світла церковного

Евгена Мартинця

у Львові

пл. Унії Берест. 5.

Товариство взаїмного кредиту

„Джістер“

стоваришене зар. з обмеженою порукою у Львові (Ринок ч. 10)

приймає вкладки до опроцентованя на 4 прц. і оплачує за вкладчиків податок рентовий; для ощадженя коштів послілки можна присилати гроші чеками Щадниці поштової; вкладати може кождей, навіть і нечлени; на жаданє звертає ся вкладку кожного часу, навіть без виводіженя (за ескоптом).

ПОЗИЧКИ уділяє «Джістер» своїм членам на 6 прц. сплату гіпотечних позичок розкладає ся до 15 літ; при 30 ратах 1/2-річних вносить рата амортизаційна (на капітал і відсотки) 5%, до позичок вимагає ся першої гіпотеки або доброї поруки.

На парцеляцію і купно більших обшарів треба звертати ся за позичками до «Джістера».

Членами можуть бути тільки члени забезпечені в «Джістрі».

Чистий зиск розділяє ся межі членів яко дивіденди від уділів і на добродійні цілі. — Дотепер уділів «Джістер» на церкви, бурси, школи і т. д. 31.738 К.

Стан фондів Товар. кредитов. «Джістер» 31/12 1904

Вкладки:	1,783,673 К.
Удїли членів:	133,117 К.
Ф. резервовий і ин.:	26,576 К.
Позички уділені:	1,616,402 К.
Цінні папери:	123,627 К.
Льокації:	169,456 К.
На рах. біжучім:	81,968 К.

Контора виміни

ц к упр. гал. акц.

Банку Гіпотечного

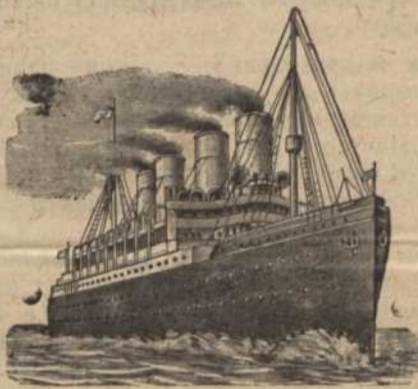
і купує і продає

всякі

папери цінні

і **МОНЕТИ**

по найдешевшій курсі денним не числячи ніякої провізії.

Д о Америки і Канади

перевозить найдешевше і бизідно

ЛІНІЯ КУНАРДА

заступництво для Галичини

ЙОСИФ АЙЛЕ

у Львові, улица Браєрівска ч. 6.

Розклад залізничних поїздів від 1. мая 1905. (Час середно-європейский).

о год.	Приходять до Львова (головний дворець):	о год.	Відходять зі Львова (головний дворець):
6:00	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Хирова	6:15	до Іцкан, Яс, Потутор, Керезмезе, Чорткова
6:10	з Іцкан, Чорткова, Калуша, Керезмезе	6:30	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Гусятиня
7:20	з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів	6:55	до Яворова
7:29	з Лавочного, Пешту, Борислава, Калуша	7:30	до Лавочного, Пешту, Калуша, Борислава
7:50	з Рави рускої, Сокала	8:23	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Праги
8:05	з Ставселавова, Жидачева	8:35	до Кракова, Відня, Праги, Освенціма
8:15	з Самбора, М. Ляборча, Сянока, Хирова	9:00	до Самбора, Хирова Івонича, Н. Санча
8:18	з Яворова	9:20	до Іцкан, Калуша, Потутор
8:50	з Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги	10:55	до Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів, Делятина, Заліщик
10:05	з Коломиї, Жидачева, Потутор, Керезмезе	11:17	до Белци, Сокала, Любачева
10:35	з Рашева, Лавочного, Калуша, Любачева	2:00	посп. до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Чорткова, Заліщик, Гусятиня
11:45	з Ярослав, Стрия, Борислава	2:40	посп. Іцкан, Потутор, Калуша, Чорткова, Керезмезе
11:55	з Підволочиск, Гусятиня, Копичинець, Козови	2:50	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Праги
1:30	посп. з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Н. Санча	2:55	до Лавочного, Дрогобича, Калуша
1:40	посп. з Іцкан, Чорткова, Калуша, Заліщик, Київ	4:10	до Рашева, Любачева, Хирова
1:50	з Самбора, Яс, Сянока, Івонича	4:20	до Самбора, Хирова, Сянока
2:30	посп. з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів, Гр. малова, Гусятиня, Копичинець, Козови	5:50	до Коломиї, Жидачева
3:45	з Стрия	5:58	до Яворова
4:32	з Яворова	6:25	до Лавочного, Пешту, Хирова, Борислава, Калуша
5:01	з Сокала, Белци, Любачева	6:35	до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги
5:25	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Освенціма	7:30	до Рави рускої
5:45	з Іцкан, Жидачева, Калуша, Новоселівці	9:00	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів
8:40	посп. з Кракова, Відня, Берліна, Праги, Івонича	10:05	до Перемшля Хирова, Івонича
9:10	з Іцкан, Чорткова, Потутор, Керезмезе	10:40	до Іцкан, Чорткова, Заліщик, Делятина, Сушави
9:50	з Самбора, Хирова, Сянока, Яс	10:55	до Самбора, Хирова, Закопаного
9:20	з Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги	11:00	до Кракова, Відня, Броцлава, Варшави
10:20	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Заліщик, Скали, Іваня пустого, Гусятиня	11:05	до Підволочиск
10:50	з Лавочного, Пешту, Калуша, Борислава		Іваня п. Скали, Гусятиня, Потутор
12:20	посп. з Іцкан, Яс, Царгорода, Жидачева, Заліщик	11:10	до Стрия, Дрогобича, Борислава
2:31	посп. з Кракова, Берліна, Варшави, Відня, Праги	12:45	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги
	на дворець „Підзамче“	2:51	посп. до Іцкан, Калуша
7:00	з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів	4:15	до Кракова, Відня, Броцлава, Берліна, Праги
2:15	посп. з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів		з дворця „Підзамче“
5:15	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Заліщик, Потутор, Іваня пустого, Скали, Гусятиня, Гримальова	6:43	до Підволочиск, Бродів, Київ, Одеси, Гусятиня
	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець	11:15	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Потутор
	Чорткова, Заліщик, Іваня п. Скали, Гусятиня	2:43	посп. Підволочиск, Бродів, Київ, Одеси, Гусятиня
10:02		9:23	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів

ЗАМІТКА: Час середно-європейский різнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 36 ми. часу львівського. — Нічні години від 6. вечер до 5:59 рано обмежено рамками. — Звичайні білети їзди як і всія інші білети, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п. можна набувати в містівім бюрі ц. к. держ. залізниць, Пасаж Гавсманна ч. 9.